

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ
ΟΜΙΛΙΑ
ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ
ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΑ ΜΑΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Πηγή: http://www.imkby.gr/metamorphosis/grigoriou_1.htm

Ὅπου καί ἀπόδειξη ὅτι, ἄν καί εἶναι ἄκτιστο τό κατ' αὐτήν θεϊότατο φῶς, ὅμως δέν εἶναι οὐσία τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας προεῖπε γιά τό εὐαγγέλιο ὅτι «λόγο συντετμημένο θά δώσει ὁ Κύριος ἐπί τῆς γῆς» (Ἡσ. 10, 25). Συντετμημένος λόγος εἶναι ἐκεῖνος, πού μέσα σέ λίγες λέξεις περικλείει πλούσιο νόημα. Ἄς ἐπανεξετάσουμε λοιπόν σήμερα ὅσα ἔχουμε ἐκθέσει κι ἄς προσθέσουμε ὅσα ὑπολείπονται, γιά νά ἐμφορηθοῦμε ἀκόμη περισσότερο ἀπό τά ἐναποκείμενα ἀφθαρτα νοήματα καί ὀλόκληροι νά καταληφθοῦμε ἀπό τά θεῖα.

«Τόν καιρό ἐκεῖνο παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τόν Πέτρο, τόν Ἰάκωβο καί τόν Ἰωάννη καί τούς ἀνεβάζει σέ ὄρος ὑψηλό κατ' ἰδίαν. Ἐκεῖ μεταμορφώθηκε ἐνώπιόν τους καί ἔλαμψε τό πρόσωπό Του ὅπως ὁ ἥλιος» (Ματθ. 17, 1).

Ἴδού τώρα εἶναι καιρός εὐπρόσδεκτος, σήμερα ἡμέρα σωτηρίας, ἀδελφοί, ἡμέρα θεῖα, νέα καί αἰῖδος, πού δέν μετρεῖται μέ διαστήματα, δέν αὐξομειώνεται, δέν διακόπτεται ἀπό νύκτα. Διότι εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ Ἥλιου τῆς δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος δέν ὑφίσταται ἀλλοίωση ἢ σκιά ἔνεκα μετατροπῆς» (Ἰακ. 1, 7). Αὐτός, ἀφ' ὅτου φιλανθρώπως ἔλαμψε σέ μᾶς μέ εὐδοκία τοῦ Πατρός καί συνεργία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί μᾶς ἐξήγαγε ἀπό τό σκοτάδι στό θαυμαστό του φῶς, συνεχίζει γιά πάντα νά λάμπει πάνω ἀπό τά κεφάλια μας ὡς ἄδυτος ἥλιος.

Ἐπειδή, λοιπόν, εἶναι δικαιοσύνης καί ἀλήθειας ἥλιος, δέν ἀνέχεται νά φέγγει καί νά γνωρίζεται ἀπό αὐτούς πού μετέρχονται τό ψεῦδος ἢ ὑψώνουν τήν ἀδικία μέ λόγια ἢ τήν ἐπιδεικνύουν μέ ἔργα. Ἀλλά ἐμφανίζεται καί γίνεται πιστευτός ἀπό τούς ἐργάτες τῆς δικαιοσύνης καί τούς ἐραστῆς τῆς ἀλήθειας καί αὐτούς εὐφραίνει μέ τίς λάμπεις Του. Αὐτό εἶναι πού λέει ἡ Γραφή «Φῶς ἀνέτειλε γιά τόν δίκαιο καί ἡ σύζυγός του εὐφροσύνη» (Ψαλμ. 96, 12). Γι' αὐτό καί ὁ ψαλμωδός προφήτης ἄδει πρὸς τόν Θεό: «Τό Θαβώρ καί ὁ Ἑρμών θά ἀγαλλιᾶσουν στό ὄνομά σου» (Ψαλμ. 88, 12), προαναγγέλλοντας τήν εὐφροσύνη πού προκλήθηκε ἀργότερα στό ὄρος ἀπό τήν ἔλλαμψη ἐκείνη σ' αὐτούς πού τήν εἶδαν. Ὁ δέ Ἡσαΐας λέει: «λύσε κάθε δεσμό ἀδικίας, διάλυσε τούς κόμπους βιαίων συνθηκῶν, κάθε ἀδικη συμφωνία ἀναίρεσε» (Ἡσ. 58, 6). Καί κατόπιν: «Τότε θά ξεχυθεῖ σάν τήν αὐγή τό φῶς σου καί τά ἰάματά σου γρήγορα θά ἀνατείλουν, θά πορεύεται ἐνώπιόν σου ἡ δικαιοσύνη σου καί ἡ δόξα τοῦ

Θεοῦ θά σέ προστατεύει» (Ἡσ. 58, 8). Καί πάλι, «ἐάν ἀφαιρέσεις ἀπό σένα δεσμό καί χειρονομία καταδικαστική καί κακολογία, καί δώσεις στόν πεινασμένο ἄρτο μέ τήν ψυχή σου καί χορτάσεις ψυχή ταπεινωμένη, τότε θά ἀνατείλει μέσα ἀπό τό σκοτάδι τό φῶς σου καί τό σκοτάδι σου θά γίνει σάν μεσημέρι» (Ἡσ. 58, 9). Πράγματι, τούς καθιστᾶ κι αὐτούς ἄλλους ἥλιους, πάνω στούς ὁποίους ὁ ἥλιος αὐτός θά λάμψει ἀπλέτως· «διότι θά λάμψουν καί οἱ δίκαιοι ὅπως ὁ ἥλιος στήν βασιλεία τοῦ Πατρὸς τους» (Ματθ. 13, 43).

Ἄς ἀποβάλλουμε λοιπόν, ἀδελφοί, τὰ ἔργα τοῦ σκότους, κι ἄς ἐργαζόμαστε τὰ ἔργα τοῦ φωτός, ὥστε ὄχι μόνο νά βαδίσουμε εὐσχημόνως σάν σέ τέτοια ἡμέρα, ἀλλά καί ἡμέρας υἱοί νά γίνουμε. Καί ἄς ἀνεβούμε στό ὄρος, ὅπου ὁ Χριστός ἔλαμψε, γιά νά δοῦμε τί συνέβη ἐκεῖ. Ἦ μάλλον, ἐάν εἴμαστε ὅπως πρέπει καί ἔχουμε γίνει ἄξιοι τέτοιας ἡμέρας, ὁ ἴδιος ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ θά μᾶς ἀνεβάσει στόν κατάλληλο καιρό. Τώρα ὁμως, παρακαλῶ, ἐντείνετε καί ἀνυψῶστε τούς ὀφθαλμούς τῆς διάνοιας πρός τό φῶς τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ἕως ὅτου μεταμορφωθεῖτε μέ τήν ἀνακαίνιση τοῦ νοῦ σας καί ἔτσι ἀποκτώντας τήν θεία αἴγλη ἀπό ψηλά, νά γίνετε σύμμορφοι μέ τό ὁμοίωμα τῆς δόξας τοῦ Κυρίου (Φιλ. 3, 21), τοῦ ὁποίου τό πρόσωπο ἐπάνω στό ὄρος ἔλαμψε σήμερα σάν τόν ἥλιο.

Τί σημαίνει «σάν τόν ἥλιο;» Κάποτε τό ἡλιακό φῶς δέν ὑπῆρχε σάν σέ σκεῦος στόν δίσκο τοῦτο. Τό μέν φῶς εἶναι πρωτογεννημένο, τόν δέ δίσκο τήν τετάρτη ἡμέρα δημιούργησε ὁ Κτίστης τῶν πάντων, ἀνάβοντας σ' αὐτόν τό φῶς καί κάμνοντάς τον ἄστρο πού φέρνει τήν ἡμέρα καί συγχρόνως φαίνεται τήν ἡμέρα. Κατά τόν ἴδιο τρόπο καί τό φῶς τῆς θεότητος κάποτε δέν βρισκόταν σάν σέ σκεῦος στό σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνο μέν εἶναι πρῖν ἀπό κάθε ἀρχή καί δίχως ἀρχή. Τοῦτο δέ τό πρόσλημμα, τό ὁποῖο ἔλαβε ἀπό μᾶς ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, δημιουργήθηκε γιά χάρη μας στούς ὑστεροὺς χρόνους, λαμβάνοντας ἐντός του τό πλήρωμα τῆς θεότητος. Ἐτσι ἐμφανίσθηκε φωστήρας θεοποιός καί συνάμα θεοφεγγής. Ἐτσι ἔλαμψε τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ὅπως ὁ ἥλιος, τὰ δέ ἱμάτιά Του ἔγιναν λευκά ὅπως τό φῶς. Ὁ δέ Μάρκος λέει «στιλπνά καί λευκά πολύ σάν χιόνι, τέτοια πού δέν μπορεῖ νά λευκάνει γναφέας ἐπί τῆς γῆς» (Μαρκ. 9, 3).

Λαμπρύνθηκε, λοιπόν, μέ τό ἴδιο φῶς καί τό προσκυνητό ἐκεῖνο σῶμα τοῦ Χριστοῦ καί τὰ ἱμάτια, ἀλλ' ὄχι ἐξίσου. Διότι τό μέν πρόσωπό Του σάν τόν ἥλιο ἔλαμψε, τὰ δέ ἱμάτια, ἐφόσον ἄγγιζαν τό σῶμα Του, ἔγιναν φωτεινά. Καί ἔδειξε μέ αὐτό ποιές εἶναι οἱ στολές τῆς δόξας, πού θά ἐνδυθοῦν κατά τόν μέλλοντα αἰῶνα ὅσοι πλησίασαν τόν Θεό, καί ποιὰ εἶναι τὰ ἐνδύματα τῆς ἀναμαρτησίας, τὰ ὁποῖα ὅταν ἀπέβαλε ὁ Ἀδάμ λόγω τῆς παραβάσεως, φαινόταν γυμνός καί αἰσθανόταν ντροπή. Ὁ μέν θεῖος Λουκᾶς λέει: «Ἐγινε ἡ μορφή Του διαφορετική καί ἡ ἐνδυμασία Του λευκή καί ἀπαστράπτουσα», βλέποντας ὅτι ὅλα τὰ ἐκεῖ τελούμενα δέν ἔχουν

κάτι αντίστοιχο νά συγκριθοῦν. Ὁ δὲ Μᾶρκος εἰκονίζει μὲν τὰ ἱμάτια, λέγοντας ὅμως ὅτι εἶναι στιλπνά καὶ λευκά σάν χιόνι ἔδειξε καὶ αὐτός ὅτι οἱ εἰκόνες καὶ τὰ παραδείγματα ὑστεροῦν ἔναντι τῆς θεᾶς τῶν ἱματίων ἐκείνων. Διότι τὸ χιόνι εἶναι μὲν λευκό, ἀλλ' ὄχι στιλπνό. Ἔχει πάντα ἀνώμαλη ἐπιφάνεια, ἐφόσον ὅλο ἀποτελεῖται ἀπὸ μικρὲς φυσαλίδες λόγῳ τῆς μίξεως τοῦ ἐνυπάρχοντος σ' αὐτὸ ἀέρα. Ὅταν δηλαδή τὸ σύννεφο δὲν ἔχει ἀκόμη συσταθεῖ τελείως καὶ δὲν μπορεῖ νά ἀποβάλλει τὸν ἐνυπάρχοντα ἀέρα, πῆζει ἀπὸ τὴν σφοδρότητα τοῦ ψύχους καὶ ἔτσι κατέρχεται γεμάτο ἀέρα, λευκό καὶ ἀνώμαλο, ὅπως περίπου ὁ ἀφρός. Ἐπειδὴ, λοιπόν, δὲν ἀρκοῦσε τὸ λευκό τοῦ χιονιοῦ, γιὰ νά παραστήσει τὴν τερπνότητα τῆς θεᾶς ἐκείνης, συμπεριλήφθηκε καὶ τὸ στιλπνό, δείχνοντας καὶ μ' αὐτὰ ὁ εὐαγγελιστὴς τὴν ὑπερφυῆ φύση τοῦ φωτός ἐκείνου, μὲ τὸ ὁποῖο τὰ ἱμάτια ἐκεῖνα ἔγιναν στιλπνά καὶ λευκά.

Πράγματι, δὲν εἶναι ιδιότητα τοῦ φωτός νά καθιστᾶ λευκά καὶ στιλπνά αὐτὰ πού φωτίζει, ἀλλὰ νά δείχνει τὸ χρῶμα τους. Ἀντιθέτως, ἐκεῖνο, καθὼς φαίνεται, τὰ ἀποκάλυψε ἢ μᾶλλον τὰ ἀλλοίωσε, πρᾶγμα πού δὲν συνιστᾶ ιδιότητα αἰσθητοῦ φωτός. Τὸ δὲ ἀκόμη παραδοξότερο, ὅτι καὶ ὅταν τὰ ἀλλοίωσε, τὰ διατήρησε πάλι ἀναλλοίωτα, ὅπως φάνηκε λίγο ἀργότερα. Πῶς νά τὰ ἐνεργεῖ αὐτὰ φῶς γνώριμο σέ μᾶς; Γι' αὐτὸ ὁ εὐαγγελιστὴς θέλοντας νά δείξει ὑπερφυῆ ὄχι μόνον τὴν ὑπεροχικὴ λαμπρότητα καὶ ὁμορφιά τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ τὴν ὠραιότητα τῶν ἐνδυμάτων, παραμέρισε μὲ τρόπο τὴν φυσικὴ ὠραιότητα συνάπτοντας τὴν στιλπνότητα μὲ τὸ λευκό τοῦ χιονιοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἡ τέχνη μαζί μὲ τὴν φύση ἐπινοεῖ τὸ ὠραῖο, θέτοντας ἐκείνη τὴν ὁμορφιά πάνω ἀπὸ τεχνητοὺς ὠραϊσμούς, ἀναφέρει: «τέτοια, πού δὲν μπορεῖ νά λευκάνει γναφέας ἐπάνω στὴν γῆ».

Ἄλλ' ὅμως ὁ προαιώνιος Λόγος, πού σαρκώθηκε γιὰ μᾶς, ἡ ἐνυπόστατη σοφία τοῦ Πατρός, φέρει ὅπωςδῆποτε μέσα Του καὶ τὸν λόγο τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος· τοῦ ὁποῖου τὸ γράμμα εἶναι σάν ἐνδυμασία· λευκό καὶ σαφές, συνάμα δὲ στιλπνό καὶ λαμπρό καὶ σάν μαργαριτάρι, μᾶλλον δὲ θεοπρεπές καὶ ἔνθεο γι' αὐτοὺς πού βλέπουν πνευματικά τὰ τοῦ Πνεύματος καὶ ἐρμηνεύουν θεοπρεπῶς τίς λέξεις τῶν κειμένων καὶ δείχνουν ὅτι τὰ λόγια τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος εἶναι τέτοια, πού γναφέας ἐπάνω στὴν γῆ, δηλαδή σοφός τοῦ κόσμου τούτου, δὲν μπορεῖ νά διασαφήσει. Καὶ τί λέω νά διασαφήσει; Δὲν μπορεῖ νά τὰ κατανοήσει, οὔτε ὅταν τὰ ἐξηγεῖ ἄλλος. Διότι, καθὼς λέει ὁ ἀπόστολος, «ψυχικός ἄνθρωπος δὲν δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος, οὔτε μπορεῖ νά τὰ γνωρίσει» (Α' Κορ. 2, 14). Γι' αὐτὸ καὶ ἐσφαλμένως θεωρεῖ αἰσθητές τίς ἀσύλληπτες καὶ θεῖες καὶ πνευματικὲς ἐλλάμψεις, «ἐρρυνώντας πράγματα πού δὲν εἶδε, μάταια ὑπερφανεύομενος μὲ τὸν ὑποδουλωμένο στὴν ἁμαρτία νοῦ του» (Κολ. 2, 18).

Ἄλλ' ὁ Πέτρος, πού ὁ νοῦς του φωτίσθηκε ἀπὸ τὴν θεσπέσια ἐκείνη θεά καὶ ἀνυψώθηκε πρὸς θεῖο ἔρωτα καὶ πόθο μεγαλύτερο, μὴ θέλοντας

πλέον νά αποχωρισθεῖ τό φῶς ἐκεῖνο, «καλό εἶναι νά εἶμαστε ἐδῶ», ἔλεγε στόν Κύριο, «ἄν θέλεις, ἄς κατασκευάσουμε ἐδῶ τρεῖς σκηνές, μία γιά σένα, μία γιά τόν Μωϋσῆ καί μία γιά τόν Ἥλία», μή γνωρίζοντας τί λέει. Διότι, βέβαια, δέν εἶχε φθάσει ὁ καιρός τῆς ἀποκαταστάσεως. Ὅταν ἔλθει ὁ καιρός, δέν θά χρειασθοῦμε σκηνές χειροποίητες. Πέρα ἀπό αὐτό, δέν ἔπρεπε νά ἐξισώνει τόν Δεσπότη μέ τούς δούλους μέ τήν ὁμοιότητα τῶν σκηνῶν. Ὁ μέν Χριστός ὡς Υἱός γνήσιος στούς κόλπους τοῦ Πατρός βρίσκεται, οἱ δέ προφήτες ὡς υἱοί γνήσιοι τοῦ Ἀβραάμ στούς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ ὅπως πρέπει θά κατοικήσουν. Καθώς λοιπόν ὁ Πέτρος στήν ἄγνοιά του ἔλεγε αὐτά, «ἰδοῦ, νεφέλη φωτεινή τούς ἐπισκίασε», διακόπτοντας τούς λόγους τοῦ Πέτρου καί δείχνοντας ποιὰ εἶναι ἡ σκηνή πού ἀρμόζει στόν Χριστό. Τί ἦταν ὅμως αὐτή ἡ νεφέλη καί πῶς, ἐνῶ ἦταν φωτεινή, τούς ἐπισκίασε; Μήπως εἶναι αὐτή τό ἀπρόσιτο φῶς, στό ὁποῖο ὁ Θεός κατοικεῖ, τό φῶς πού ἐνδύεται σάν ἱμάτιο; Διότι λέει: «αὐτός πού καθιστᾷ τά σύννεφα ἄμαξά Του» (103, 4) καί «ἔθεσε τό σκότος περικάλυμμά Του σάν κυκλική σκηνή» (Ψαλμ. 17, 13), ἐνῶ ὁ ἀπόστολος λέει: «εἶναι ὁ μόνος πού ἔχει ἀθανασία καί κατοικεῖ σέ φῶς ἀπρόσιτο» (Α΄ Τιμ. 6, 16). Ὡστε τό ἴδιο εἶναι ἐδῶ καί φῶς καί σκότος, πού ἐπισκιάζει ἀπό ἀσύγκριτη λαμπρότητα.

Ἀλλά καί αὐτό, πού λίγο πρῖν εἶδαν τά μάτια τῶν ἀποστόλων, χαρακτηρίζεται ὡς ἀπρόσιτο ἀπό τούς ἱερούς θεολόγους. «Σήμερα εἶναι φωτός ἀπροσίτου ἄβυσσος. Σήμερα φωτίζει τούς ἀποστόλους ἀπεριόριστη ἔκχυση θείας αἴγλης στό Θαβώρ». Καί ὁ μέγας Διονύσιος ἀποκαλώντας γνόφο τό ἀπρόσιτο φῶς, ὅπου λέγεται ὅτι κατοικεῖ ὁ Θεός λέει ὅτι «σ' αὐτόν τόν γνόφο εἰσέρχεται ὅποιος ἀξιώνεται νά γνωρίσει καί νά δεῖ τόν Θεό». Ἐπομένως τό ἴδιο φῶς ἦταν αὐτό πού πρωτύτερα ἔβλεπαν νά λάμπει ἀπό τό πρόσωπο τοῦ Κυρίου οἱ ἀπόστολοι καί ἡ φωτεινή νεφέλη πού κατόπιν ἐπισκίασε. Ἀλλά στήν ἀρχή ἐπειδή ἔλαμπε μετριότερα, ἐπέτρεπε τήν ὄραση. Ὅταν ὅμως διαχύθηκε μέ πολύ μεγαλύτερη ἔνταση, ἦταν γι' αὐτούς ἀόρατο λόγω τῆς ἀσύγκριτης λαμπρότητας. Καί ἔτσι ἐπισκίασε τήν πηγῆ τοῦ θείου καί ἀεννάου φωτός, τόν ἥλιο τῆς δικαιοσύνης Χριστό. Ἄλλωστε, καί στόν αἰσθητό ἥλιο τό ἴδιο φῶς καί τήν ὄραση παρέχει μέσω τῆς ἀκτίνας καί ἀφαιρεῖ πάλι τήν ὄραση, ὅταν κατάματα τόν κοιτάξει κανεῖς, διότι ἡ λαμπρότητά του εἶναι ὑπεράνω τῆς δυνατότητας τῶν ὀφθαλμῶν μας.

Ἄλλ' ὁ μέν αἰσθητός ἥλιος φαίνεται ὅπως εἶναι ἐκ φύσεως καί ὄχι ὅπως θέλει, οὔτε μόνο σέ ὁποιους θέλει. Ὁ δέ ἥλιος τῆς ἀλήθειας καί τῆς δικαιοσύνης Χριστός, ἔχοντας ὄχι μόνο φύση καί φυσική λαμπρότητα καί δόξα, ἀλλά καί θέληση ἀνάλογη, φωτίζει προνοητικῶς καί σωτήρια μόνο ὅσους θέλει καί ὅσο θέλει. Ἐτσι θέλησε καί φάνηκε σάν ἥλιος ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων καί μάλιστα ὄχι ἀπό μεγάλη ἀπόσταση. Ἐπειτα ἔλαμψε πιό ἔντονα κατά τήν θέλησή Του καί ἀπό τήν ἀσύγκριτη φωτεινότητα ἔγινε ἀόρατος στά μάτια τῶν ἀποστόλων, σάν νά εἰσῆλθε σέ φωτεινή

νεφέλη. Αλλά και φωνή ακούσθηκε από την νεφέλη: «Αυτός είναι ο Υιός μου ο αγαπητός, στον όποιον ευδόκησα, Αυτόν να ακούτε». Όταν ο Κύριος βαπτίσθηκε στον Ιορδάνη, ανοίχθηκαν οί ουρανοί και ή ίδια ακούσθηκε φωνή από την δόξα εκείνη ασφαλώς, την όποια δόξα και ο Στέφανος αργότερα ένατένισε, όταν άνοιξαν γι' αυτόν οί ουρανοί και καταλήφθηκε από τον Πνεύμα τό Άγιο. Τώρα ακούσθηκε από την νεφέλη, πού επισκίασε τον Ιησοῦ. Έπομένως είναι αυτή ή ίδια ή ύπερουράνια δόξα του Θεοῦ. Πώς λοιπόν είναι αισθητό φῶς τό ύπερουράνιο;

Δίδαξε δέ ή από την νεφέλη φωνή του Πατρός, ότι όλα εκείνα τά πρό τής έλεύσεως του Κυρίου και Θεοῦ και Σωτήρα μας Ιησου Χριστου, οί νομοθεσίες, οί υίοθεσίες, ήταν άτελή και δέν έγιναν ούτε τελέσθηκαν σύμφωνα μέ προηγούμενο θέλημα του Θεοῦ, αλλά παραχωρήθηκαν για την μέλλουσα αυτή του Κυρίου παρουσία και επιφάνεια. Αυτός λοιπόν είναι εκείνος, στον όποιο ευδοκεί και αναπαύεται και ευαρεστείται τέλεια ο Πατήρ, όπως σέ Υιό αγαπητό. Γι' αυτό και παραγγέλλει Αυτόν να ακούμε και σ' Αυτόν να πειθαρχούμε. Και όταν λέει «εισέλθετε από την στενή πύλη, διότι είναι πλατεία και άνετη ή όδός πού οδηγεί στην άπώλεια, ενώ στενή και δύσβατη ή όδός πού οδηγεί στην ζωή», Αυτόν να ακούτε. Κι όταν λέει πώς τό φῶς αυτό είναι βασιλεία του Θεοῦ, Αυτόν να ακούτε, σ' Αυτόν να πιστεύετε και τέτοιου φωτός να καθιστάτε άξιους τούς έαυτούς σας.

Όταν λοιπόν φάνηκε ή φωτεινή νεφέλη και ήχησε από την νεφέλη ή πατρική φωνή, έπесαν, λέει, μέ τό πρόσωπο στην γή οί μαθητές· όχι έξ αιτίας τής φωνής, άφου και άλλοτε πολλές φορές ακούσθηκε, όχι μόνο στον Ιορδάνη αλλά και στα Ιεροσόλυμα όταν πλησίαζε τό σωτήριο πάθος. Πράγματι, όταν ο Κύριος ειπε «Πάτερ, δόξασε τό όνομά Σου» ήλθε φωνή από τον ουρανό: «Τό όνομά μου τό δόξασα και πάλι θά τό δοξάσω» (Ιω. 12, 28), και όλος μέν ο όχλος άκουσε, αλλά κανείς από αυτούς δέν έπεσε. Έδῶ όμως όχι μόνο φωνή, αλλά και φῶς άπεριόριστο συνάμα φάνηκε. Ευλόγως, λοιπόν, κατάλαβαν οί θεοφόροι Πατέρες ότι γι' αυτόν τον λόγο έπесαν πρηνηείς οί μαθητές, όχι για την φωνή, αλλά για τό παράξενο και ύπερφυές φῶς. Διότι και πριν φθάσει ή φωνή ήσαν φοβισμένοι, όπως λέει ο Μάρκος, σαφώς από την θεοφάνεια εκείνη. Όμως, όταν μέ όλα αυτά άποδεικνύεται ότι τό φῶς εκείνο είναι θεϊο και ύπερφυές και άκτιστο, τί παθαίνουν πάλι αυτοί πού επιδίδονται μέ ύπερβολικό ζήλο στην θύραθεν και σαρκική παιδεία και δέν μπορούν να γνωρίσουν τά του Πνεύματος; Κατρακυλούν σέ άλλο γκρεμό. Δέν τό όνομάζουν θεία δόξα, ούτε βασιλεία Θεοῦ, ούτε κάλλος, ούτε χάρη, ούτε λαμπρότητα, όπως από τον Θεό και τούς θεολόγους διδαχθήκαμε, αλλά ισχυρίζονται ότι τουτο είναι ή ουσία του Θεοῦ, τό όποιο προηγουμένως έλεγαν ότι είναι αισθητό και κτιστό. Ο δέ Κύριος στα ευαγγέλια λέει πως τούτη ή δόξα δέν είναι κοινή μόνο σ' Αυτόν και τον Πατέρα, αλλά και στους άγιους άγγέλους, καθώς γράφει ο θεϊος Λουκάς: «όποιος ντραπεί

νά όμολογήσει έμένα καί τήν διδασκαλία μου στήν γενεά αυτή, θά ντραπει καί ό Υιός του ανθρώπου γι αυτόν, όταν έλθει μέσα στην δόξα Του καί τήν δόξα του Πατρός καί των άγιων άγγέλων» (Λουκ. 9, 26). Αυτοί λοιπόν πού ισχυρίζονται πώς ή δόξα αυτή είναι ουσία, θά δεχθούν ότι αυτή είναι κοινή ουσία του Θεού καί των άγγέλων, πράγμα πού αποτελεί έσχάτη άσέβεια.

Μάλιστα, όχι μόνο οι άγγελοι, αλλά καί οι άγιοι μεταξύ των ανθρώπων μετέχουν σ' αυτή τήν δόξα καί βασιλεία. Άλλ' ό μέν Πατήρ καί ό Υιός μαζί μέ τό θεϊό Πνεύμα έχουν φυσική τούτη τήν δόξα καί βασιλεία, οι δέ άγιοι άγγελοι καί άνθρωποι τήν αποκτούν κατά χάρη, δεχόμενοι από εκεί τήν έλλαμψη. Άλλωστε καί ό Μωϋσής καί ό Ήλίας, πού εμφανίσθηκαν μαζί Του σ' αυτή τήν δόξα, αυτό ακριβώς μās παρέστησαν. Ό δέ Μωϋσής φάνηκε κοινωνός τής θεϊκής δόξας όχι μόνο τώρα επάνω στό Θαβώρ, αλλά καί τότε πού τό πρόσωπό του δοξάσθηκε τόσο, ώστε νά μή μπορούν οι Ίσραηλίτες νά τό αντικρύσουν. Τουτο δηλώνει καί αυτός πού λέει ότι ό Μωϋσής δέχθηκε στό θνητό πρόσωπό του τήν άθάνατη δόξα του Πατρός. Καθώς καί εκείνος πού, όταν ό Εϋνόμιος χαρακτηρίζει άμετάδοτη προς τον Υιό τήν δόξα του Παντοκράτορα, τον άντέκρουσε λέγοντας ότι, δέν θά άνεχόμεν τέτοιο λόγο, άκόμη κι άν αναφερόταν στον Μωϋσή.

Κοινή, λοιπόν, καί μία είναι ή δόξα καί ή βασιλεία καί ή λαμπρότητα του Θεού καί των άγιων Του. Γι' αυτό καί ό ψαλμωδός προφήτης ψάλλει: «ή λαμπρότητα του Θεού μας θά είναι επάνω μας» (Ψαλμ. 89, 19). Άλλά κανείς μέχρι τώρα δέν τόλμησε νά πει ότι είναι μία καί κοινή ή ουσία του Θεού καί των άγιων. Καί βέβαια κοινή φάνηκε τελευταία επάνω στό όρος ή θεία λαμπρότητα τής θεότητας του Λόγου καί τής ανθρώπινης σάρκας. Ότι είναι όμως κοινή ή ουσία τής θεότητας καί τής σάρκας, θά τό έλεγαν ό Εϋτυχής καί ό Διόσκορος καί όχι αυτοί πού θέλουν νά είναι ευσεβείς. Καί τήν μέν δόξα αυτή καί λαμπρότητα, όπως καί τώρα τήν είδαν οι συνοδοιπόροι του Ίησού, όλοι θά τήν αντικρύσουν, όταν ό Κύριος φανεϊ νά λάμπει από ανατολή έως δύση. Κανείς όμως δέν στάθηκε στην ύπόσταση καί ουσία του Θεού καί είδε ή περιέγραψε τήν θεία φύση. Καί τό μέν θεϊό τουτο φως δίδεται μέ μέτρο καί επιδέχεται τό μάλλον καί ήττον μεριζόμενο δίχως νά διαιρείται, κατά τήν άξία αυτών πού τό δέχονται. Η απόδειξη είναι κοντά. Τό μέν πρόσωπο του Κυρίου έλαμψε πίο πολύ απ' τον ήλιο, τά δέ ίμάτια έγιναν λαμπρά καί λευκά σαν χιόνι. Καί ό Μωϋσής καί ό Ήλίας στην ίδια θεάθηκαν δόξα, αλλά κανείς τους δέν άστραψε τότε σαν ήλιος. Καί οι ίδιοι οι μαθητές μέρος του φωτός εκείνου είδαν, μέρος δέν μπόρεσαν νά άτενίσουν.

Έτσι λοιπόν μετρείται καί μερίζεται, δίχως νά διαιρείται, τό φως εκείνο καί επιδέχεται αυξομείωση. Καί ένα μέρος αυτού γνωρίζεται τώρα ένα μέρος άργότερα. Γι' αυτό καί ό θεϊός Παϋλος λέει: «τώρα κατά μέρος γνωρίζουμε καί κατά μέρος προφητεύουμε» (Α' Κορ. 13, 9). Όμως τελείως άμέριστη καί άκατάληπτη είναι ή ουσία του Θεού καί καμμιά ουσία δέν

ἐπιδέχεται ἀυξομειώσεις. Κατά τὰ ἄλλα, εἶναι γνώρισμα τῶν καταραμένων Μεσσαλιανῶν τό νά νομίζουν ὅτι ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ γίνεται ὀρατή στούς κατ' αὐτούς ἀξιούς. Ἐμεῖς ὅμως ἀνατρέποντας καί τούς παλαιούς καί τούς σύγχρονους κακοδόξους καί πιστεύοντας, καθῶς διδαχθήκαμε, ὅτι οἱ ἅγιοι βλέπουν καί κοινωνοῦν ὄχι τήν οὐσία τοῦ Θεοῦ, ἀλλά βασιλεία καί δόξα καί λαμπρότητα καί φῶς ἀπόρρητο καί θεία χάρη, ἅς ὀδεύσουμε πρὸς τήν λάμψη τοῦ φωτός τῆς χάριτος, γιά νά γνωρίσουμε καί νά θεωρήσουμε τρίφωτη Θεότητα, πού ἀκτινοβολεῖ ἐνιαία ἀπόρρητη αἴγλη ἀπό μία τρισυπόστατη φύση. Καί τὰ μάτια τοῦ νοῦ ἅς ἀνυψώσουμε πρὸς τόν Λόγο, πού εἶναι τώρα μέ τό σῶμα Του ἐγκατεστημένος πάνω ἀπό τίς οὐράνιες ἀψίδες. Αὐτός, θεοπρεπῶς καθήμενος στά δεξιά τῆς μεγαλωσύνης, σάν ἀπό μακρυνό τόπο μᾶς στέλνει αὐτό τό μήνυμα: «ὅποιος θέλει νά παραστεῖ σ' αὐτή τήν δόξα, ἅς μιμεῖται κατά τό δυνατόν καί ἅς πορεύεται τήν ὁδό καί τήν πολιτεία, τήν ὁποία ὑπέδειξα μέ τόν ἐπίγειο βίό μου».

Ἄς παρατηροῦμε, λοιπόν, μέ τούς ἐσωτερικούς ὀφθαλμούς τό μέγα τοῦτο θέαμα, τήν φύση μας νά ζεῖ αἰωνίως μέ τό ἄυλο πῦρ τῆς θεότητος. Καί ἀφοῦ ἀποβάλλουμε τούς δερμάτινους χιτῶνες, τούς ὁποίους φορέσαμε ἐξαιτίας τῆς παραβάσεως, τά γεῶδη καί σαρκικά φρονήματα, ἅς σταθοῦμε σέ γῆ ἁγία, ἀναδεικνύοντας ὁ καθένας τήν δική του γῆ ἁγία διά τῆς ἀρετῆς καί τῆς ἀνατάσεως πρὸς τό Θεό, ὥστε νά ἔχουμε παρησία, ὅταν ἔρχεται ὁ Θεός μέσα σέ φῶς, καί προστρέχοντας νά φωτισθοῦμε καί φωτιζόμενοι νά ζήσουμε αἰωνίως μαζί Του πρὸς δόξα τῆς τρισήλιας καί μοναρχικωτάτης λαμπρότητας, τώρα καί πάντα καί στούς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.